

ICD: implantatie en nazorg

Implanteerbare cardio defibrillator (ICD)

U krijgt een implanteerbare cardio defibrillator (ICD).

In deze folder leest u wat een ICD is, hoe de plaatsing of implantatie verloopt en hoe het leven met een ICD uitziet.

Wat is een ICD?

Een ICD is een apparaatje dat onder de huid wordt geplaatst.

Het doel van een ICD is om een levensbedreigende hartritmestoornis te beëindigen via een elektrode of lead. Een elektrode of lead is een draad waar stroom doorheen gaat.

Een ICD beschermt u tegen een plotseling overlijden aan een levensbedreigende hartritmestoornis. Deze hartritmestoornis komt uit de hartkamers.

Waarom krijgt u een ICD?

Als u een grotere kans heeft op een levensbedreigende hartritmestoornis of eerder een levensbedreigende hartritmestoornis heeft gehad, krijgt u een ICD.

Een levensbedreigende hartritmestoornis is een kamerritmestoornis. Dit betekent dat de hartkamers zeer snel en ongecoördineerd samentrekken. Hierdoor wordt er nauwelijks nog bloed rondgepompt. Dit noemen we ook ventrikel tachycardie en ventrikel fibrilleren.

Als deze hartritmestoornis niet behandeld wordt, kan het tot de dood leiden.

Een ICD bewaakt constant uw hartritme en kan het hartritme corrigeren. Waardoor de levensbedreigende ritmestoornis wordt beëindigd.

Wanneer dit niet lukt geeft de ICD een elektrische schok waardoor het hart weer een normaal ritme krijgt.

Een ICD kan meestal ook als pacemaker werken. Dit betekent dat de ICD ingrijpt als het hartritme te traag is.

Er zijn verschillende soorten ICD's. Uw cardioloog bepaalt samen met u welke ICD het meest geschikt voor u is.

Welke voorbereidingen zijn er nodig?

Voor de operatie krijgt u een afspraak met een cardioloog en een ICD verpleegkundige. Deze cardioloog is gespecialiseerd in ICD's. Zij geven u informatie over de ICD, de voorbereidingen, het plaatsen of de implantatie, de nazorg en het leven met een ICD.

Tijdens de afspraak worden er ook vragen gesteld die belangrijk zijn voor de implantatie zoals: 'Heeft u last van allergieën? Gebruikt u bloedverdunners? Heeft u beperkingen waar wij rekening mee moeten houden?'

Als het nodig is doen wij ook nog aanvullende onderzoeken. Zoals een ECG, een echo van het hart, een bloedonderzoek en een MRI scan van het hart.

De ICD verpleegkundige belt u ongeveer 1 week voor de operatie. Zij vertelt u hoe laat u wordt opgenomen en of er medicatie adviezen zijn. Verder vragen wij of uw gezondheid is veranderd na uw afspraak bij de cardioloog en ICD verpleegkundige.

Wat moet u doen voor de operatie?

- Het is belangrijk dat u zich goed doucht.
- Zorg dat u nuchter bent. Nuchter zijn betekent dat u niet mag eten en drinken vanaf 00.00 uur voor de opname dag.
- Uw medicatie mag u innemen met wat water. De ICD verpleegkundige laat u weten welke medicatie u niet mag innemen voor de ingreep.
- Zorg dat iemand u brengt en haalt op de opname dag.
- Meld u op de afgesproken tijd op de verpleegafdeling.

Wat gebeurt er op de afdeling en tijdens de operatie?

Op de afdeling krijgt u een infuus in uw arm aan dezelfde kant waar u de ICD krijgt. Via dit infuus krijgt u antibiotica en pijnstilling voordat de operatie begint. Daarna brengen we u naar de vaatkamer. Hier wordt de ICD geplaatst.

U krijgt een plaatselijke verdoving en pijnstillende en rustgevende medicatie via het infuus toegediend. U bent en blijft dus wakker tijdens de operatie.

Enkele centimeters lager dan het linker sleutelbeen wordt er een kleine snede gemaakt waar de ICD uiteindelijk komt te liggen. Met behulp van een röntgenapparaat brengen wij de electrodendraden via uw aders naar het hart. Als de draden op de juiste plek vast zitten, bevestigen we de ICD aan de draden en hechten we de ICD vast onder de huid. De wond maken we dicht met meerdere hechtingen. De hechtingen worden onder de huid geplaatst en lossen vanzelf op.

De ingreep duurt ongeveer 1 tot 2,5 uur. Dit hangt af van het type ICD dat u krijgt.

ICD implantatie op de hartkatherisatiekamer

Wat gebeurt er na de operatie?

Na de operatie brengen we u terug naar de verpleegafdeling.

De verpleegkundige en zaalarts onderzoeken u om zeker te weten of de ICD goed en zonder problemen is geplaatst en of er geen complicaties zijn. Klachten of afwijkingen moet u altijd doorgeven aan de verpleging. Als alles goed is mag u dezelfde dag nog naar huis. De zaalarts vertelt u hoe laat u naar huis mag.

Ontslag naar huis

Het operatiegebied kan na de ingreep blauw en pijnlijk zijn.

Wij raden u aan om de eerste dagen paracetamol te nemen. Neem 3 tot 4 keer per dag (24 uur) 1000 mg in. Zorg voor een pauze van 6 uur tussen het nemen van de paracetamol.

Heeft u na ontslag nieuwe klachten of afwijkingen? Neem dan contact met ons op. De contactgegevens vindt u onder het kopje 'Contact'.

Meld altijd afwijkingen of klachten *zoals*:

- toename pijn
- zwelling, roodheid, warmte van het operatiegebied
- koorts
- het blijven bloeden van de wond
- toename kortademigheid
- een ICD schok

Controle van de ICD en nazorg

Ongeveer 2 weken na de ICD plaatsing of implantatie krijgt u een controle afspraak op de polikliniek Hart+Vaat Centrum of in het ziekenhuis bij u in de buurt.

De ICD technicus meet de ICD van buiten af door middel van draadloos contact met de ICD. Ook wordt de wond gecontroleerd. U krijgt informatie over hartrevalidatie en wij regelen ook dat u na een aantal weken weer auto kunt gaan rijden.

Hierna vindt minimaal 1 keer per jaar een technische controle plaats in het ziekenhuis of op afstand, vanuit thuis. De ICD kan op ieder moment worden uitgelezen om te zien hoe uw hartritme was, hoe de ICD werkt en hoe lang de batterij nog meegaat.

Welke complicaties kunnen er ontstaan?

Complicaties of onverwachte gevolgen na een ICD plaatsing zijn zeldzaam, maar zijn niet uit te sluiten. De belangrijkste complicaties kunnen zijn:

- Bloeding bij de wond
- Wondinfectie met risico op infectie op het hele ICD systeem waardoor de ICD verwijderd moet worden.
- Klaplong
- Schroeven van een elektrodedraad komen door de hartwand heen.
- Hartritmestoornissen of een hartstilstand
- Loslaten van een elektrodedraad
- Vernauwing of afsluiting van aders

Wat zijn de leefregels na een implantatie

Om complicaties te voorkomen vragen wij u zich te houden aan onderstaande leefregels:

- Meld altijd afwijkingen of klachten zoals:
 - toename pijn;
 - koorts;
 - zwelling of rood en warm worden van de wond;
 - als er vocht uit de wond komt.
- Beweeg de arm aan de kant waar de ICD is ingebracht de eerste 6 weken niet extreem naar achteren , naar voren of omhoog.
- Doe de eerste 6 weken na de implantatie, geen sport of werk waarbij u de arm aan de kant van de ICD, flink moet bewegen of belasten.
- Ga de eerste 2 weken na de implantatie niet in bad. Douchen mag weer na 2 dagen.

Wat kan wel of niet met een ICD

Sport

Na 6 weken kunt u weer intensief sporten. Wij adviseren u geen contactsporten te doen waarbij de kans bestaat dat de ICD of de huid rondom de ICD beschadigd kan raken.

Werk

Werkt u met zware machines, geef dit dan door aan de ICD verpleegkundige voor de implantatie. Sommige machines met sterke elektromagnetische velden kunnen de werking van de ICD verstoren.

Gebruik huishoudelijke- of hobby apparatuur

U kunt deze apparatuur gewoon gebruiken. Het wordt afgeraden om magneten direct op, of dichtbij de ICD te houden.

MRI scan

Met de huidige ICD's mag u, als dat nodig is, in een MRI scan. Geef wel altijd aan dat u een ICD heeft. Geeft dit bij alle ingrepen of onderzoeken altijd even aan.

Reizen

U kunt gewoon reizen of op vakantie gaan met een ICD. U ontvangt een ICD pas met uw ICD gegevens. Laat bij de douane deze pas zien, dan wordt u handmatig gecontroleerd. Kortdurend contact met een controlepoortje of magneetstok levert geen problemen op.

Rijden

Auto: Na een ICD implantatie moet uw rijbevoegdheid opnieuw aangevraagd worden. Afhankelijk van de indicatie waarvoor de ICD gegeven werd mag de procedure hiervoor na 2 weken of na 2 maanden gestart worden. U mag in deze periode geen auto besturen. Lees hierover meer in de folder Rijbevoegdheid als ICD drager.

Vrachtwagen: Groot rijbewijs wordt ongeldig na implantatie van een ICD.

Twijfelt u of er met uw sport, hobby, huishouden, werk of geplande medische behandeling een probleem zou kunnen ontstaan met de ICD? Neem dan contact met ons op, zie contactgegevens.

Op de website van [STIN \(www.stin.nl\)](http://www.stin.nl) (Stichting ICD dragers Nederland) kunt u veel nuttige informatie terugvinden.

Wetenschappelijk onderzoek

Wij kunnen u vragen of u mee wilt doen aan wetenschappelijk onderzoek. Of u wel of niet wilt deelnemen bepaalt u zelf. Als u niet wilt deelnemen, heeft dit geen invloed op de gebruikelijke zorg die wij bieden. Uw deelname draagt bij aan het verbeteren van de zorg.

Contact

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen? Neem dan contact met ons op:

- ICD verpleegkundige
Telefoon: 043-387 2727
E-mail:
pm.icdverpleegkundige.hvc@mumc.nl
(pm.icdverpleegkundige.hvc@mumc.nl)

(vermeld altijd uw naam en geboortedatum)
- Planbureau Hart+Vaas Centrum
Telefoon: 043-387 52 64 (bij vragen over de planning van de ingreep)

Websites:

- [Hartenvaatcentrum](https://hartenvaatcentrum.mumc.nl/)
(<https://hartenvaatcentrum.mumc.nl/>).
- [MUMC+](https://www.mumc.nl/)
(<https://www.mumc.nl/>).
- [Hartstichting](https://www.hartstichting.nl/)
(<https://www.hartstichting.nl/>).
- [Stin](https://www.stin.nl/) (<https://www.stin.nl/>).

Laatst bijgewerkt op 26 juni 2023